

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح الحاق دو تبصره به ماده (۶۱۷) قانون مجازات اسلامی
(کتاب پنجم - تعزیرات)»

مقدمه

ملاحظه و بررسی برخی آمارها راجع به وقوع قتل‌ها با چاقو یا دیگر انواع سلاح‌های سرد از جهات مختلف قابل توجه و نیازمند آسیب‌شناسی‌های جامع می‌باشد. با این حال به نظر می‌رسد یکی از عواملی که در چنین امری سهیم است فقدان قوانین بازدارنده در خصوص حمل یا خرید و فروش این قبیل ادوات می‌باشد. اگرچه بررسی آمارهای منتشره^۱ در خصوص موارد قتل ناشی از سلاح سرد حاکی از آن است که وقوع این‌گونه موارد در بازه زمانی ده ساله از سال ۱۳۸۲ تا ۱۳۹۱ روند کاهشی ۳۰ درصدی را داشته است با این حال همچنان ضرورت اتخاذ تدابیر همه‌جانبه برای کاستن از موارد فعلی وجود دارد. یکی از این اقدامات پیش‌بینی تدابیر قانونی بازدارنده جهت محدودسازی حمل و یا خرید و فروش ادوات مزبور می‌باشد این امر می‌تواند تأثیر قابل توجهی را در پیشگیری از وقوع جرائم خشونت‌بار ناشی از به‌کارگیری انواع سلاح سرد داشته باشد.

مشخصات طرح

دوره دهم - سال اول

شماره ثبت:

۱۵۹

شماره چاپ:

۱۷۸

از همین رو در طی سال‌های اخیر از سوی نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی طرح‌های مشابهی با عناوین مختلف از جمله طرح «ممنوعیت ساخت، حمل و نگهداری ادواتی که در درگیری فیزیکی بین افراد کاربرد دارد» و طرح «تشدید مبارزه با جرائم خشونت‌بار» برای رسیدن به این هدف ارائه گردیده است که تاکنون هیچ‌کدام از طرح‌های مزبور به نتیجه نرسیده است. طرح حاضر با عنوان «الحاق دو تبصره به ماده (۶۱۷) قانون مجازات اسلامی (کتاب پنجم - تعزیرات)» در همین راستا و با هدف جرم‌انگاری حمل سلاح‌های نامتعارف در تاریخ ۱۳۹۵/۵/۶ تقدیم مجلس شورای اسلامی گردیده است. در این گزارش این طرح مورد بررسی قرار می‌گیرد.

تاریخ چاپ:

۱۳۹۵/۵/۶

معاونت پژوهش‌های

سیاسی - حقوقی

دفتر: مطالعات حقوقی

۱. ارزیابی مفاد طرح

الف) چنانچه اشاره شد طرح حاضر با هدف جرم‌انگاری حمل سلاح‌های نامتعارف ارائه شده است این طرح در قالب ماده واحده، الحاق دو تبصره به ماده (۶۱۷) قانون مجازات اسلامی (تعزیرات)^۲ را پیشنهاد می‌نماید. جرم‌انگاری حمل سلاح نامتعارف از منظر ادبیات حقوق کیفری به‌عنوان «جرم مانع» یا «جرم بازدارنده» می‌تواند موجب بازدارندگی از «جرائم مجاور» یا «جرائم همسایه» مانند زورگیری، مزاحمت، اذیت و آزار شود. امکان وقوع این طیف از جرائم با دسترسی آسان و همیشگی به سلاح سرد افزایش می‌یابد و گستره بزه‌دیدگان جرائم خشونت‌آمیز توسعه پیدا می‌کند. حمل و نگهداری این‌گونه ادوات به مجرمین نوعی جرئت ارتکاب جنایت می‌دهد و از این وسایل به‌عنوان حربه‌ای برای تهدید و ارعاب بزه‌دیدگان استفاده می‌کنند.

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۴۹۳۵

تاریخ انتشار:

۱۳۹۵/۵/۱۷

۱. ر. ک. سایت سازمان پزشکی قانونی به آدرس <http://www.lmo.ir>

۲. ماده (۶۱۷) - هر کس به وسیله چاقو و یا هر نوع اسلحه دیگر تظاهر یا قدرت‌نمایی کند یا آن را وسیله مزاحمت اشخاص یا اخاذی یا تهدید قرار دهد یا با کسی گلاویز شود در صورتی که از مصادیق محارب نباشد به حبس از شش ماه تا دو سال و تا (۷۴) ضربه شلاق محکوم خواهد شد.

از این رو با توجه به خلأ تقنینی راجع به این موضوع تصویب تبصره «۱» ماده واحده راجع به جرم‌انگاری حمل سلاح نامتعارف مورد پیشنهاد می‌باشد.

ب) در طرح حاضر موضوع تولید، خرید، فروش، عرضه و وارد نمودن سلاح سرد غیرمتعارف نیز مورد توجه قرار گرفته و ارتکاب این موارد ممنوع اعلام گردیده است. این موضوع نیز اگرچه در راستای هدف محدودسازی دسترسی به سلاح‌های نامتعارف قابل توجه می‌باشد با این حال باید توجه داشت که با توجه به کاربردهای تزئینی یا ورزشی برخی از ادوات مزبور و وجود کارگاه‌های متعدد فعلی در این خصوص لازم است در تبصره «۲»، این موضوع مورد توجه قرار گیرد. در همین راستا پیشنهاد می‌شود تبصره دو به ترتیب زیر اصلاح گردد: تولید، خرید، فروش، عرضه و وارد نمودن سلاح سرد غیرمتعارف جز در موارد کاربردهای ورزشی و تزئینی ممنوع است و چنانچه مشمول قانون دیگری نباشد این سلاح‌ها حسب مورد به‌عنوان مجازات مرتکب به نفع دولت ضبط و یا معدوم می‌گردند.

نتیجه‌گیری

با توجه به جرم‌انگاری سلاح گرم و ممنوعیت قانونی به‌کارگیری آن، مجرمین برای ارتکاب جرائم خشونت‌بار به سمت استفاده از سلاح سرد تمایل پیدا نموده و به نوعی جابجایی در آلت قتاله به وجود آمده است که وقوع جرائم را به سبب دسترسی آسان افراد جامعه به آن تسهیل می‌نماید و جرئت ارتکاب جرم با اتکا به این دسته از سلاح‌ها را افزایش می‌دهد. اگرچه گسترش جرائم خشونت‌بار با استفاده از سلاح سرد تابعی از عوامل زمینه‌ای و محیطی است که مواجهه با آن، اقتضای سیاست جنایی فراگیر مبتنی بر پیشگیری‌های اجتماعی را دارد با این حال خلأ قانونگذاری در رابطه با حمل سلاح سرد نامتعارف، ضرورت جرم‌انگاری در این رابطه را ایجاب می‌کند. از این رو تصویب این طرح با اعمال اصلاحات مذکور در رابطه با تبصره «۲» مورد پیشنهاد می‌باشد.

